

American Fairy Tales and Stories
Povești și poveștiri americane

Volumul 2

În românește de Laura Poantă, Cristina Miron, Raphael Cărlig
și Gabriela Gherman-Ghibuldan

Ilustrații de Silvia Mitrea și Done Stan

Baker's Bluejay Yarn

Mark Twain

Animals talk to each other, of course. There can be no question about that; but I suppose there are very few people who can understand them. I never knew but one man who could. I knew he could, however, because he told me so himself. He was a middle-aged, simple-hearted miner who had lived in a lonely corner of California, among the woods and mountains, a good many years, and had studied the ways of his only neighbours, the beasts and the birds, until he believed he could accurately translate any remark which they made. This was Jim Baker. According to Jim Baker, some animals have only a limited education, and use only very simple words, and scarcely ever a comparison or a flowery figure, whereas, certain other animals have a large vocabulary, a fine command of language and a ready and fluent delivery; consequently these latter talk a great deal; they like it; they are conscious of their talent, and they enjoy "showing off". Baker said, that after long and careful observation, he had come to the conclusion that the bluejays were the best talkers he had found among birds and beasts.

Said he: "There's more to a bluejay than any other creature. He has got more moods, and more different kinds of feelings than other creatures; and, mind you, whatever a bluejay feels, he can put into language.

And no mere commonplace language, either, but rattling, out-and-out book-talk – and bristling with metaphor, too – just bristling! And as for command of language – why you never see a bluejay get stuck for a word. No man ever did. They just boil out of him! And another thing: I've noticed a good deal, and there's no bird, or cow, or anything that uses as good grammar as a bluejay.

Povestea gaiței lui Baker

Mark Twain

Animalele, bineînțeles, vorbesc între ele. Nu încape îndoială. Dar cred că foarte puțini oameni le pot înțelege. Eu personal n-am cunoscut decât unul. Știam că poate, pentru că mi-a spus-o chiar el. Era un ins între două vârste, miner de meserie, naiv și singuratic, care a trăit mulți ani într-un colț de Californie, printre păduri și munți, și a studiat obiceiurile singurilor săi vecini, animale și păsări, până când a ajuns să creadă că poate traduce întocmai orice remarcă a lor. Îl chema Jim Baker. După părerea lui, unele animale au o educație limitată și folosesc numai cuvinte foarte simple, aproape deloc comparații sau înflorituri de stil, în timp ce altele au un vocabular bogat, stăpânesc bine limba, au o rostire fluentă și elegantă. Acestea din urmă vorbesc de obicei foarte mult fiindcă le place, sunt conștiente de talentul lor și sunt tentate să se dea în spectacol. Baker zicea că după îndelungi și atente observații a ajuns la concluzia că gaițele sunt cele mai guralive.

Zicea el: „E și normal; o gaiță are mai multe toane și stări sufletești decât oricare altă creatură. Și, te rog să mă crezi, o gaiță poate exprima prin cuvinte tot ce simte.

Și nu într-un limbaj obișnuit, comun, ci într-unul remarcabil, cu desăvârșire literar, și împănat cu metafore, împănat de-a binelea. Și n-ai să vezi niciodată o gaiță poticnindu-se când vorbește. Nimeni n-a văzut. Cuvintele îi curg pur și simplu. Și încă ceva: am observat că întrece orice pasăre, sau vacă, sau altceva când e vorba de gramatică.

You may say a cat uses good grammar. Well, a cat does – but you let a cat get excited once; you let a cat get to pulling fur with another cat on a shed, nights, and you'll hear grammar that will give you the lockjaw. Ignorant people think it's the noise which fighting cats make that is so aggravating, but it ain't so; it's the sickening grammar they use.

Now I've never heard a jay use bad grammar but very seldom; and when they do, they are as ashamed as a human; they shut right down and leave.

You may call a jay a bird. Well, so he is, in a measure – because he's got feathers on him, and don't belong to no church, perhaps; but otherwise he is just as much a human as you be. And I'll tell you for why. A jay's gifts, and instincts, and feelings, and interests, cover the whole ground.

A jay hasn't got any more principle than a Congressman. A jay will lie, a jay will steal, a jay will deceive, a jay will betray; and four times out of five, a jay will go back on his solemnest promise. The sacredness of an obligation is a thing which you can't cram into no bluejay's head. Now, on top of all this, there's another thing; a jay can outswear any gentleman in the mines. You think a cat can swear. Well, a cat can; but you give a bluejay a subject that calls for his reserve-powers, and where is your cat? Don't talk to me – I know too much about this thing. And there's yet another thing; in the one little particular of scolding – just good, clean, out-and-out scolding – a bluejay can lay over anything, human or divine. Yes, sir, a jay is everything that a man is. A jay can cry, a jay can laugh, a jay can feel shame, a jay can reason and plan and discuss, a jay likes gossip and scandal, a jay has got a sense of humor, a jay knows when he is an ass just as well as you do – maybe better. If a jay ain't human, he better take in his sign, that's all. Now I'm going to tell you a perfectly true fact about some bluejays.

"When I first began to understand jay language correctly, there was a little incident happened here. Seven years ago, the last man in this region but me moved away. There stands his house, been empty ever since; a log house, with a plank roof – just one big room, and no more; no ceiling – nothing between the rafters and the floor. Well, one Sunday morning I was sitting out here in front of my cabin, with my cat, taking the sun, and looking at the blue hills, and listening to the leaves rustling so lonely in the trees, and thinking of the home away yonder in the states, that I hadn't heard from in thirteen years, when a bluejay lit on that house, with an acorn in his mouth, and says, 'Hello, I reckon I've struck something.'

Nu zic că nu s-ar putea întâmpla să vezi o pisică folosind corect gramatica. Ei bine, e posibil. Dar n-ai decât s-o stârnești, să lași două mâțe să-și smotocească blana noaptea pe un șopron și vei auzi o gramatică în stare să te crispeze. Ignoranții pot crede că sunt simple interjecții enervante folosite în luptă. Dar nici vorbă de așa ceva. Este pur și simplu o gramatică stâlcită îngrozitor.

Ei bine, eu n-am auzit decât foarte rar o gaiță folosind o gramatică greșită. Și când li se întâmplă așa ceva sunt la fel de rușinate ca oamenii. Tac mîlc și pleacă.

O să-mi spui că gaița nu e decât o pasăre. Într-o oarecare măsură, ai dreptate: are pene și nu cred că ține de vreo religie. Dar, dincolo de asta, e tot atât de om ca și tine. Și o să-ți spun de ce. O gaiță are toate talentele, instinctele, sentimentele, interesele de pe pământ.

Nu are mai multe principii decât un congressman. O gaiță va minți, va fura, va trăda, va înșela și în patru cazuri din cinci își va încălca promisiunile solemne. Sfințenia unei datorii e un lucru pe care n-o să-l găsești în capul niciunei gaițe. Și pe deasupra o gaiță știe să înjure mai abtîr decât orice domn din mină. Zici că și o pisică știe. Da, ai dreptate. Dar dă-i unei gaițe un subiect care să-i zgîndărească talentul și o să întrecă orice pisică. Să nu-mi spui mie că nu-i adevărat. Știu prea multe despre treaba asta. Și încă ceva. Într-o gâlceavă bună și cinstită – o gâlceavă desăvârșită –, o gaiță întrece pe oricine, fie el om sau dumnezeu. Da, domnule, o gaiță e tot ce poate fi mai omenesc. Plînge, râde, se rușinează, judecă, intră în dispute, plănuiește, îi plac bârfele și scandalurile, are simțul umorului, știe când e la înălțime la fel de bine ca tine, dacă nu chiar mai bine. Dacă o gaiță nu e om e o simplă scăpare din vedere, asta-i tot. Hai să-ți povestesc o întâmplare adevărată cu niște gaițe.

Când am început să înțeleg graiul gaițelor cum se cuvine, s-a întâmplat aici un mic incident. Acum vreo șapte ani a plecat și ultimul om, în afară de mine, de prin împrejurimi. Casa lui, un fel de cabană de bârne, cu acoperiș de șindrilă, o singură încăpere, fără tavan, fără nimic de la acoperiș la podea, a rămas goală. Într-o duminică dimineată stăteam aici, în fața casei, la soare, cu pisica alături și mă uitam la dealurile albastre și ascultam foșnetul pustiit al frunzelor și mă gândeam la ai mei, acolo, în State, despre care nu mai auzisem de treisprezece ani, când o gaiță s-a lăsat pe casa părăsită cu o ghindă în cioc și a spus: «Ia te uită, cred că am descoperit ceva!»

When he spoke, the acorn dropped out of his mouth and rolled down the roof, of course, but he didn't care; his mind was all on the thing he had struck. It was a knot-hole in the roof. He cocked his head to one side, shut one eye and put the other one to the hole, like a 'possum looking down a jug; then he glanced up with his bright eyes, gave a wink or two with his wings – which signifies gratification, you understand, – and says, 'It looks like a hole, it's located like a hole, – blamed if I don't believe it is a hole!'

Când a vorbit, ghinda i-a scăpat din plisc și s-a rostogolit pe acoperiș, desigur, dar ei nici că-i păsa. Era cu gândul la descoperirea pe care o făcuse: o gaură în acoperiș. Și-a aplecat capul într-o parte, a închis un ochi, l-a apropiat pe celălalt de gaură, ca un oposum uitându-se într-un urcior, a ridicat capul cu ochii strălucitori, a dat de vreo două ori din aripi a satisfacție, înțelegeți, și a zis: «Arată ca o gaură; e așezată ca o gaură; a naibii să fiu dacă nu e chiar o gaură!»